

Història d'una reflexió

Lluís Jové i Valls

En una conversa informal, hom escoltava que les entitats de Riudoms estan en crisi, que no hi ha res que duri gaire temps i que la gent del CERAP són a l'Ajuntament... És clar que de converses i de mitges veritats se'n pot fer el cas que se'n vulgui, però —seguint el fil de la crisi de les entitats— no és el millor moment de l'esport local, dels Amics de Riudoms, del Grup de Joves, del Casal, del CERAP, ... fins i tot de la Cooperativa.

Una dimensió important d'aquesta crisi és l'absència o el desmembrament cada cop més important d'un teixit social, d'unes entitats, d'una societat civil, vital per a una societat vertebrada, vital per a una societat lliure.

En aquesta crisi de teixit social, del conjunt d'associacions, entitats, grups i sectors que conformen un entramat social, hi ha una clara responsabilitat política. Tenen la seva quota de responsabilitat aquells que, per negligència o per estratègia, suplanten el paper que correspon a la societat civil i introdueixen de manera intervencionista i centralitzadora l'administració en tots els àmbits de la societat, arruinant la seva pròpia dinàmica o impedit el naixement de grups, de nous canals de comunicació, d'entitats d'opinió i participació pública, en definitiva.

Història d'una seducció

És de tothom conegut que el CERAP a Riudoms (igual que en altres indrets), en el moment de néixer i durant una primera etapa, constitueix un grup militant, de canvi i d'oposició, no oficial, que assumeix diversos papers o funcions, sempre d'acord amb la situació existent en aquells moments.

Però, vet aquí que en la conjuntura dels canvis polítics i més concretament amb els ajuntaments democràtics, es produeix una lògica expectativa en el CERAP, en el sentit de poder tenir altres suports, quantitativament més grans. A més, com a conseqüència de la incorporació de la idea de cultura i participació als Poders Públics, l'acció

En la crisi de les entitats riudomenques, l'autor hi veu una clara responsabilitat política. (arxiu "LF")

s'enquista dintre d'aquests organismes.

Aquí és on sorgiran els riscos més grans (tipus Vandellòs I) per a una tasca "oficial" o "pública". Sobretot, quan l'Ajuntament adopta la típica postura del qui mana, la típica postura de defensa de la situació existent.

Endinsant-nos més en el problema, l'actitud de certes persones concretes, ha acabat o bé ha desplaçat l'interès pels moviments socials vers l'interès del control dels aparells del poder. S'ha fet opció de l'acció des del poder, en lloc de l'acció de les bases. I això —que pot ésser discutible

però no deixa de ser una opció legítima— repercuteix molt negativament en el Centre d'Estudis que serà empès des de l'esfera de la política de partits i des de l'administració.

En definitiva —aquí rau un gran problema que confronta la cultura que es desenvolupa des de l'Ajuntament— una acció i unes tasques que són fonamentalment de mobilització i participació, es convertiran en reproducció, conservació o seguiment de les directrius dels qui tenen l'acció de govern.

I com que l'Ajuntament en aquests moments no està portant a terme cap política de mobilització, sinó d'absorció i control de funcions, la tasca cultural està fent cada cop menys possible la mobilització, la il·lusió, l'engrescament... Dit d'una altra manera, en els últims anys observem que el CERAP incorporat a l'Ajuntament s'ha anat apagant en els seus objectius i s'ha "oficialitzat" com una activitat més.

Certque hi ha tendència general de tots els partits polítics a "colonitzar" tot el que va per lliure (i això que l'Ajuntament s'ha pronunciat a favor del dret d'autodeterminació, —però només de les nacions—), hom parla molt de la societat civil i molts volen pujar al carro; i com que la cultura és quelcom que sempre omple, doncs parlem-ne ... i a l'administració s'hi destinen més recursos, més atenció prestada, etc. però s'inverteix el sentit de la línia de baix a dalt. El CERAP no ha de perdre mai de vista aquesta cultura arrelada a un territori concret i que ve de lluny, fruit d'una història: una cultura que cal fer conèixer per a possibilitar la seva continuïtat dinàmica. Una cultura no elitista i

reduïda a "patrimoni", sinó quelcom viu i en evolució constant. Que tothom tingui el dret i la capacitat per a crear-la. Que tothom tingui la possibilitat d'accedir als béns culturals.

Història D'un futur possible

Aquesta independència de l'administració, de l'Ajuntament, implica dues coses fonamentalment:

1a: Capacitat de manteniment sense sotmetre's a subvencions, la qual cosa no vol dir que se n'hagi de prescindir, però no supeditar-se només a la subvenció.

2a: Autonomia en els objectius i projectes, sense cap mena de subordinació als objectius polítics de l'Ajuntament.

Només és participació real aquella que neix de les pròpies opcions i dels propis compromisos. Sense aquesta dimensió, la cultura —qualsevol forma de cultura— o és espai de manipulació o és, com desgraciadament veiem molt sovint, espectacle i consum passiu.

Aquí cal tornar a plantejar-se el problema de la professionalització de la cultura i sobretot dels treballadors de la cultura. Quan parlem de cultura, cal aclarir que sempre parlem de la cultura del poble, des de la societat civil i fora de l'àmbit de l'administració.

Què vol dir professionalització? Potser en el marc concret del CERAP caldria que hi hagués persones "alliberades" i amb un sou digne, per a poder viure com a treballadors de la cultura, per a poder fer un servei, no només a l'entitat, sinó a tota la societat, a tot el poble... però, es clar que si parlem de societat civil, de teixit social, d'independència de l'administració, etc. d'on dimonis podem treure els diners per a pagar un gerent o bé tot un equip de gestió?

Abans s'insinuava que la cultura és creativitat, interacció, són idees... i sembla que una de les mancances més grans de la classe política nostra són les idees, no som gaire lluny d'aquella reivindicació famosa de "la imaginació al poder". Així, doncs, hi ha idees que es poden vendre i serveis que des de l'Ajuntament, en aquest cas, es poden encarregar i concertar amb entitats que responguin a uns plantejaments de qualitat, eficàcia seriositat...

Avui hom parla de diversificar les fonts de recursos i d'exigir plantejaments coherents als diners públics, que, en definitiva són diners de tots.

En el fons cal arriscar-se a emprar la imaginació si no es vol quedar momificat o ancorat en uns temps i uns plantejaments que no són adients per a una lectura crítica de la realitat.

I si no, al temps.

U. J. i V.

Pulcres

Josep Cros i Cabré

(Mt. 5, 8)

"Benaurats els nets de cor
perquè ells veuran a Déu".

Per respirar aires de sal
i paraules d'amarguesa
el cor se m'ha endurit
com el porquim de gerra.

No em pregunteu si encara
recordo els vells dies
i les VELLES PARAULES.
Us diré que sols visc d'elles.
I m'alenen a seguir
pel meu íntim pensament,
dansant persones i actes.
Si m'oblido del proper,
em revéren infanteses
de dolceses i naufragis
que sols jo dono resposta.
Ningú em pregunta si estimo.
El lenitiu de la sal
m'ha deixat el cor tan tendre
que no faig sinó plorar
quan ningú ja no em pot veure,
i em moco un plor com un nus
que no hi ha a la nariu seca,
és un plor que surt del cor,
sec, com porquim de gerra,
que de tanta salabror
ha assecat la joia i pena:
la joia de no sé què
i la pena de la pèrdua
d'una vida que passem
trascolant-la orsant, sense esma,
sense el resguard d'un demà
i l'angoixa d'un morir
sense premi o condemna.

Si he tingut el cor en sal,
serà sec, o serà ranci;
Però, si és lliure de mal,
veuré Déu quan vingui el canvi.

(Del llibre "Velles paraules")

